ទេវតាភាសិត
នឹង
ពុទ្ធភាសិត

រៀបរៀងនិពន្ធជាកាព្យ តាមគាថា

ដោយ

ព្រះវិន័យធរ ធម្មិស្សរោ ឯក-ញឹម

វត្តពិកខូរង្សី សង្កាត់លេខ ២ ភ្នំពេញ

តាមសេចក្ដីនិមន្ត

ឧបាសិកា សៀវ-ថោ

ព្រមទាំងធិតា

បោះពុម្ព ចែកជាធម្មទាន

ក្នុងឱកាស ធ្វើបុណ្យឆ្លង

ពុទ្ធិកវិទ្យាល័យមួយខ្នង

នៅវត្តពោធិវាល ខេត្តបាត់ដំបង

ព. ស. ២៥០៤ គ. ស. ១៩៦១

CA 43

ទេវតាភាសិត និង ពុទ្ធភាសិត

រៀបរៀងនិពន្ធជាកាព្យ តាមគាថា

ដោយ

ព្រះវិន័យធរ ធម្មិស្សរោ ឯក-ញឹម

វត្តពិកខួរង្សី សង្កាត់លេខ ២ ភ្នំពេញ

តាមសេចក្តីនិមន្ត

ឧបាសិកា សៀវ-ជោ

ព្រមទាំងធិតា

បោះពុម្ព

ចែកជាធម្មទាន

ក្នុងឱកាស ធ្វើបុណ្យឆ្លង

ពុទ្ធិកវិទ្យាល័យមួយខ្នង

នៅវត្តពោធិវាល ខេត្តបាត់ដំបង

ព. ស. ២៥០៤ គ. ស. ១៩៦១

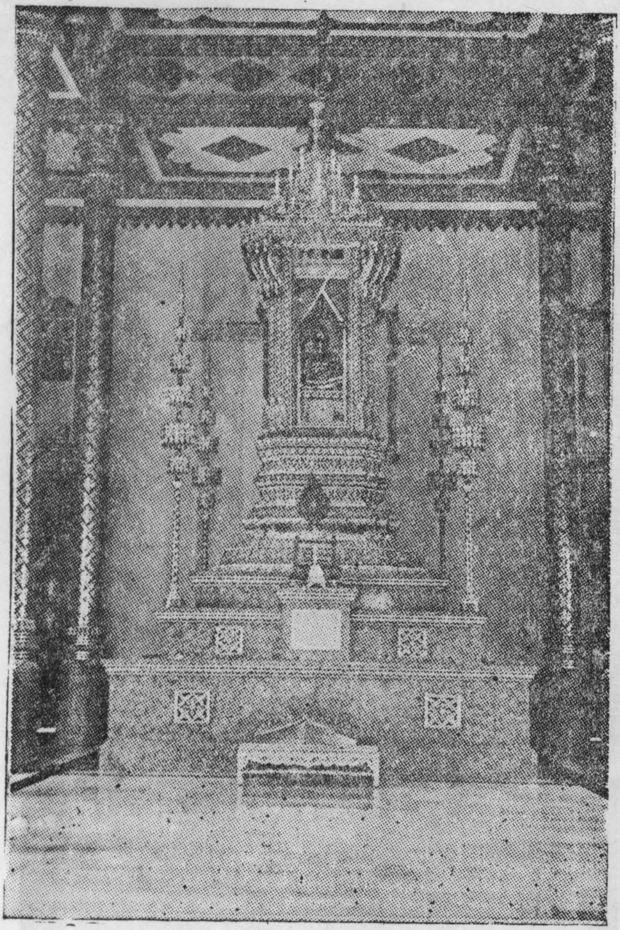

រូបបុស្សបុក
ព្រមទាំងព្រះជី
សាងពីលោហធាតុ

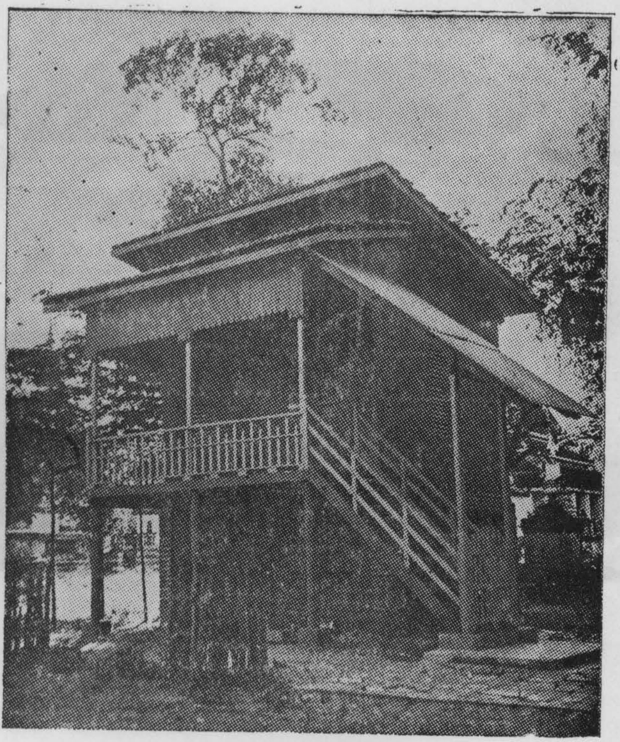

កុដិសមាធិ

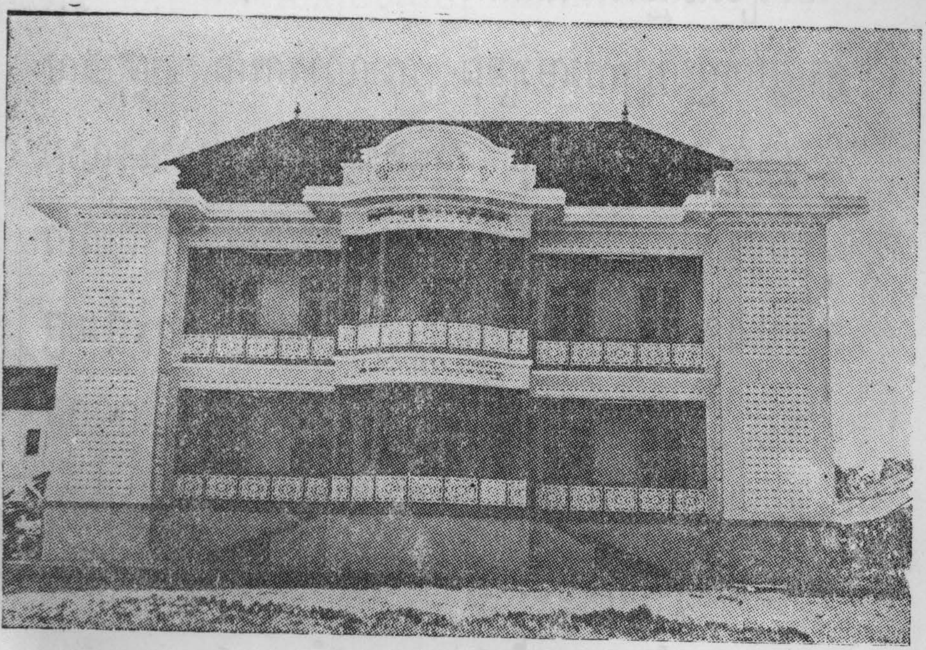

ពុទ្ធិកវិទ្យាល័យ
អ៊ឹង - ឈួង

បុណ្យឆ្លងពុទ្ធិកវិទ្យាល័យ

និពន្ធពាក្យប្រាំពីរ

ខ្ញុំម្ចាស់ទីជាឧបាសិកា គោតនាមាឈ្មោះសៀវ-ជោ
មានបុព្វចេតនាកាត់លោភោ ពុំឲ្យមោហោចូលផ្ដាលផ្ដាញ់ ។
ស្រោះស្រួលមូលមាត់ពិគ្រោះគ្នា បុត្រីបុត្រាជាសម្លាញ់
លះបង់ទ្រព្យធនកាត់កំណាញ់ សាងផលកកាញ់យកនិព្វាន ។
មួយគឺខ្ញុំបានស្ថាបនា អាគារសិក្សាជាវិមាន
សាលាជាន់ខ្ពស់សម្រាប់ឃាន មធ្យមក្បៀមក្បួនវិជ្ជាខ្ពស់ ។
ប្រគេនថ្វាយសង្ឃចូលរៀនសូត្រ បាលីរហូតភាសាអស់
សង្ឃក្រឹតជាដើមជារបស់ វិជ្ជាសប្បុរសពុទ្ធសាសនា ។
នៅនាអារាមវត្តពោធិវាល ជាទីកណ្ដាលដែនកម្ពុជា
ខេត្តស្រុកបាត់ដំបងជាមួយគ្នា សម្រាប់ពុះពាក្តីល្ងង់ខ្លៅ ។
តាំងតាមបែបសម័យនិយម គួរឲ្យអភិរម្យជាប់ជួននៅ
ស្ថាបនាលំអរទាំងក្នុងក្រៅ ជាប់តកូនចៅទៅថ្ងៃក្រោយ ។
ពីរគឺមន្ទីរពេទ្យពីរល្វែង សម្រាប់ចាត់ចែងជាអំណោយ

ព្យាបាលរោគសង្ឃកុំឃ្លីស់ឆ្ងាយ ប្រយោជន៍នឹងឲ្យសុខស្រួល-
កាយ ។ បីបុស្សបុកដាក់អង្គព្រះជី សាងទុកក្នុងទីធំទូលាយ
មហាវិហារយ៉ាងល្អគួររីករាយ ប្រជុំសប្បាយវត្តពោធិវាល ។
បួនគឺពុទ្ធបាទលោហធាតុ សម្រាប់អភិវាទល្អត្រកាល
ជាទីគោរពយ៉ាងស្ថិតស្ថាល ប្រណាម្យឱនក្បាលដៃផ្ទៀងស្តាំ ។
ប្រាំកុដិសមាធិសម្រាប់សង្ឃ មិនចំពោះអង្គគង់បរិកម្ម
ភាវនាកម្មដ្ឋាននៅប្រចាំ ពីរខ្ទងផ្ទៀងស្តាំផ្ចិតយកសុខ ។
ប្រាំមួយបន្ទប់កសិណវត្តកណ្តាល នឹងវត្តពោធិវាលសម្រាប់ទុក
ជូនលោកយាយតាពុំរើសមុខ ស្ទឹងស្ទាធ៌យកសុខពិតប្រាកដ ។
ប្រាំពីរសាងសាលាបាលី ទឹងបួលសាងទីឱ្យបោសថ
ក្នុងបុប្ផារាមដែលជាវត្ត មាននាមប្រាកដល្បីជាក់ស្តែង ។
ប្រាំបីបានបួលសាងវិហារ ថ្វាយព្រះឈ្មះមារវត្តកំផែង
ប្រាំបួនវត្តពោធិវាលនេះឯង បួលជួយបាត់បែងសាងវិហារ ។
ដប់បានបួលសាងអង្គព្រះជី ឲ្យជនប្រុសស្រីនមស្សការ
មួយនៅវត្តគរក្នុងវិហារ មួយទៀតនៅនាវត្តបឹងវាំង ។

ដប់មួយបានបួលសាងវិហារ នៅវត្តបាក់ព្រាយយ៉ាងសម្រាំង
ដប់ពីរសាងព្រះដីទាំងបល័ង្គ ដំកល់តាំងនៅវត្តជ្រោយស្ដៅ ។
ដប់បីបួលដងត្តានឹងជ្វា សាងនៅនាវត្តភ្នំសម្ពៅ
ដប់បួនបានបបួលកូនចៅ បួលសមាជិកនៅពេទ្យព្រះសង្ឃ ។
បានបួលកសាងបានឧបត្ថម្ភ បង់ថ្លៃរាល់ឆ្នាំតតឲ្យហ្មង
ពុំដែលមានខានខែណាម្ដង ដោយចិត្តបំណងយកក្ដីសុខ ។
ដប់ប្រាំបានបួលសាងវិហារ ឧណ្ណាលោមភ្នំពេញបតុមខ
ដប់ប្រាំមួយ បានសាងព្រះបាទទុក ព្រះធីបុស្សបុកវត្តពោធិវាល ។
ដប់ប្រាំពីរសាងព្រះបាទទាំងគូ នឹងអង្គបរមគ្រូល្អត្រកាល
ដាក់វត្តក្រឡាញ់ដោយបណ្ដាល ចិត្តនឹកដល់កាលជាតិដំបន ។
ដប់ប្រាំបីសាងរូបព្រះនិញ្វាន ដប់ប្រាំបួនបានសាងរូបព្រះអានន្ទ
ម្ដែសាងពុទ្ធដិកាព្រះភគវន្ត ប្រាំបីម៉ឺនបួនពាន់ព្រះធម្មខន្ធ ។
បុណ្យទានសីលនឹងភាវនា នេះជាបាគបច្ចុប្បន្ន
អនុស្សតិកម្មដ្ឋានព្រះអរហន្ត ទុកកុំឲ្យភាន់ភាំងស្មារតី ។
ខ្ញុំនាមសៀវ-ហោមេគ្រួសា នឹងបុត្តធិតាទាំងប្រុសស្រី

កូនខ្ញុំអ៊ឹង-ម៉ារីយ៉ានក្តី   អ៊ាប-លាង ហ៊ា-ស្រី អ៊ឹង-ល្ងៀង ។

អ៊ឹង-ហ៊ាំង,អ៊ឹង-ល្បឿនទាំងអស់ឯង បានជួយបាត់បែងចិត្តគិត

ល្អៀង ជឿពុទ្ធសាសនាគិតជ្រែជ្រៀង ទៀងតាមពូជពង្សវង្សគ្រួ-

សា ។ សូមតេជៈគុណបុណ្យទ្រទ្រង់ ពូជពង្សវង្សខ្ញុំទាំងអស់គ្នា

កុំឲ្យវិភាគឃ្លាតចិត្តា   ពីពុទ្ធសាសនាព្រះអង្គឡើយ ។

ខ្ញុំសូមប្រាថ្នាព្រះនិព្វាន   ដោយសតិញាណពុំកន្តើយ

សូមបានសម្រេចមគ្គផលហើយ ព្រះត្រាស់ជាន់ក្រោយត្រានោះ

ឯង ។ ហើយខ្ញុំសូមផ្តង់ដួងចិត្តា ជូនភាគផលាខ្ញុំបាត់បែង

ដល់លោកមានគុណលើខ្ញុំឯង   ផ្សាយចេញជូនស្តែងដល់

គ្រួសា ។

លោកចំរើនសម្បត្តិនាម អ៊ឹង-ធួង ជាដួងបេះដូងដែលមរណា

សូមលោកទទួលយកផលា   ហើយសោយសុខាជាដើមផង ។

សូមឲ្យកុសលដ៏ប្រណីត   ឆ្ពោះព្រះទសពិធក្សត្រ៏គ្រប់គ្រង

ប្រទេសកម្ពុជាយើងនេះផង   បានដូចបំណងព្រះហឫទ័យ ។

ឲ្យឆ្ពោះសម្តេចព្រះបិតា   ប្រមុខរដ្ឋមានជោគជ័យ

សូមទ្រង់ប្រាសចាកទុក្ខរោគភ័យ បានជួបព្រះទ័យប៉ងប្រាថ្នា ។
សូមឲ្យព្រះអង្គមានព្រះជន្ម រាប់រយវស្សន្តកបសុខា
គង់ជាម្លប់ជាតិកម្ពុជា សាងជាតិសាសនារាជបល្ល័ង្ក ។
សូមអស់ព្រះវង្សពង្សក្សត្រា ទាំងអ្នករាជការចិត្តជួបស័ង្ឃ
សស្អាតស្រឡាញ់រាជបល្ល័ង្ក បានសុខសម្រាំងប្រសើរហោង ។

បត្តិទានគាថា ប្រែបទបប្បវត

យេកេចិខុទ្ទកាបាណា មហន្តាបិមយាហតា
យេចានេកេបមាទេន កាយវាចាមនេហិវា
បុញ្ញំមេអនុមោទន្តុ គណ្ហន្តុផលមុត្តមំ
វេរិនោចេមុញ្ចន្តុ សព្វទោសំខមន្តុមេ

សត្វមានជីវិតទាំងឡាយឯណា ដែលមានកាយាតូចក្ដីធំក្ដី
ក្រែងខ្ញុំសម្លាប់ដោយភ្លាត់ស្មារតី កាយឬវចីចិត្តខ្ញុំពាធា ។
សូមសត្វទាំងនោះអនុមោទនា យកបុណ្យថ្លៃថ្លាភាគផលឧត្តម
ហើយបូរលែងពៀរវេរាពីខ្ញុំ សូមសត្វនោះកុំប្រកាន់ទោសឡើយ

ផ្សាយមេត្តាដោយ

ឧបាសិកា សៀវ-ថៅ

នមស្សការ ប្រែបទបព្យាវត

នមោឱមាត្យារទ្ធស្ស រតនត្តយស្សសាធុកំ

សូមថ្វាយបង្គំប្រជុំត្រ័យរ័ត្ន ប្រារព្ធដោយបទម្នាន ៣ ប្រការ

ព្រះពុទ្ធព្រះធម៌ព្រះសង្ឃឈ្នះមារ ប្រសើរអស្ចារ្យថ្លឹងថ្លែងពុំបាន។

នមោការស្សតេជេន វិធិម្ហិ ហោមិ តេជវា

សូមថ្វាយបង្គំត្រ័យរ័ត្នសោភា តេជះបេស្ដាប្បូរមានដល់ខ្ញុំ

ក្នុងពិធីធ្វើកិច្ចថ្វាយបង្គំ តេជះបុណ្យធំសូមកើតមានឡើង។

កាយបូជា ប្រែបទបព្យាវត

សីសំមេបទុមំភត្វា ទីបញ្ញានយនទ្វយំ

វចសាធូបភារេន មនសា ចតុគន្ធកា

សីសៈនៃខ្ញុំធ្វើជាបទុមជាតិ នេត្រពីរល្អស្អាតជាប្រទីបជ្វាលា

ពាក្យពោលធម៌ពិតជាធូបបូជា ចិត្តដែលជ្រះថ្លាជាចតុគន្ធរស ។

បូជាព្រះពុទ្ធព្រះធម៌ព្រះសង្ឃ ដោយចិត្តស្មោះត្រង់ត្រ័យរ័ត្ន

ជាន់ខ្ពស់

សូមបានត្រាស់ដឹងនូវធម្មរស ប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុងនិព្វានហោង។

បទកាកគតិ

តាមខ្ញុំត្លួ ញ. ស្រះតវ្យល់ ម. បង្គំនឹកគុណ

ព្រះពុទ្ធព្រះធម៌   ព្រះសង្ឃជាមុខ   សូមតេជបុណ្យ
មកជួយទ្រទ្រង់ ។   ឲ្យមានបញ្ញា   ភ្លឺច្បាស់ជ្រះថ្លា
ដូចខែពេញវង់   គិតមានពពក   បិទបាំងភ្លឺយង់
ខំនឹងតែងពង្ស   ពុទ្ធភាសិតំ ។   ធម្មមន្ដរ
មានក្នុងគម្ពីរ   តេបិដកំ   ជាពាក្យភាសិត
សម្រិតសម្រាំង   តាមដោយកម្លាំង   សតិញាណហោង ។

ធម្មិស្សរោ

១ ឧបនេយ្យសូត្រ ប្រែបទព្រហ្មគីត
ទេវតាភាសិត ១–

ឧបនីយតិជី–   វិតមប្បមាយុំ
ជរូបនីតស្ស   នសន្តិ តាណា
ឯតំ ភយំ ម–   រណេ បេក្ខមានោ
បុញ្ញានិកយិរាថ–   សុខាវហានិ ។

អាយុសត្វទាំងឡាយ   រស់នៅសព្វាយតិចពេកណាស់
ជរាតាំឲ្យចាស់   ទាញឆាប់ណាស់ទៅរកស្លាប់ ។
កាលសត្វត្រូវជរា   ស្លាប់ពាធាស្ទះប្រញាប់
រកទីពឹងផុតស្លាប់   ការបំណាច់ពុំរួចឡើយ ។

បើជនឃើញភ័យនោះ ក្នុងស្លាប់ស្មោះប្រាកដហើយៈ

ធ្វើបុណ្យកុំកន្តើយ ជាគុណឲ្យបានក្តីសុខ ។

ពុទ្ធភាសិត ២

ឧបនីយតិ ជីវិតមប្បមាយុំ
ជរូបនីតស្ស ន សន្តិ តាណា
ឯតំ ភយំ ម– រណេ បេក្ខមានោ
លោកាមិសំ ប– ជហេ សន្តិបេក្ខោ ។

អាយុសត្វទាំងឡាយ រស់នៅសប្បាយតិចពេកណាស់

ជរានាំឲ្យចាស់ ទាញឆាប់ណាស់ទៅរកសម្លាប់ ។

កាលសត្វត្រូវជរា ស្លាប់ពាធាស្លុះប្រញាប់

រកទីពឹងផុតស្លាប់ ការបំណាប់ពុំរួចឡើយ ។

បើជនឃើញភ័យនោះ ក្នុងស្លាប់ស្មោះប្រាកដហើយ

ត្រូវស្ងប់កុំកន្តើយ លះអាមិសក្នុងលោកបេញ ។

៦ អកេត្តិសូត្រ ប្រែបទព្រហ្មគីត

ទេវតាភាសិត ៣–

កាលពេលតែងកន្លង រាត្រីធ្លងផុតហួសទៅ

ផុតនាទ់វ័យមិនតាំងនៅ តែងលះទៅជាលំដាប់ ។

កាលបើបានឃើញភ័យ កងក្តីស្លាប់ហើយប្រញាប់
ធ្វើបុណ្យល្អបំណាប់ នាំសុខគាប់មកដល់ខ្លួន ។

ពុទ្ធភាសិត ៤ -

អច្ចេន្តិ កាលា តរយន្តិ រត្តិយោ
វយោគុណា អនុបុព្វំ ជហន្តិ
ឯតំ ភយំ មរណេ បេក្ខមានោ
លោកាមិសំ បជហេ សន្តិបេក្ខោ ។

កាលពេលតែងកន្លង រាត្រីយក្លងផុតហួសទៅ
ជំនាន់វ័យមិនតាំងនៅ តែងលះទៅជាលំដាប់ ។
កាលបើបានឃើញភ័យ កងក្តីស្លាប់ហើយប្រញាប់
យកក្តីស្ងប់ល្អគាប់ លះអាមិសក្នុងលោកចេញ ។

៣- គតិច្ឆិន្នសូត្រ ប្រែបទបញ្ញាវត

ទេវតាភាសិត ៥ -

ជនត្រូវកាត់បង់នូវធម៌ប៉ុន្មាន ត្រូវលះឲ្យបានធម៌ប៉ុន្មានទៅ
ត្រូវចំរើនធម៌ប៉ុន្មានហើយនៅ លះជាប់អ្វីហៅថ្លងឱឃៈបាន ។

ពុទ្ធភាសិត ៦

បញ្ច ឆិន្ទេ បញ្ច ជហេ បញ្ច ចុត្តរិ ភាវយេ

បញ្ចសង្គាតិគោ ភិក្ខុ ឱឃតិណ្ណោតិ វុច្ចតិ ។

ជនត្រូវកាត់ផ្តាច់សំយោជនៈ ខាងក្រោម[១] ប្រាំ ផ្តាច់លះខាងលើ[២] ប្រាំ

បំរើនឥន្ទ្រីយ[៣] ទាំងប្រាំមុតមាំ លះជំពាក់[៥] ប្រាំឆ្លងឱឃៈបាន។

៤– ជាគរសូត្រ ប្រែបទបប្បវត

ទេវតាភាសិត ៧–

ធម៌គ្រឿងដេកលក់អ្នកកំពុងភ្ញាក់, មានប៉ុន្មានប៉ាក់ធ្វើឲ្យលក់បាន

ធម៌ជាគ្រឿងភ្ញាក់អ្នកដេកសម្រាន មានប៉ុន្មានស្មានធ្វើជនឲ្យភ្ញាក់ ។

ធូលីកិលេសធម៌មានប៉ុន្មាន ធ្វើជនឲ្យមានចិត្តជាប់ប្រឡាក់

ជនស្អាតព្រោះធម៌អ្វីគ្មានជំពាក់ មានប៉ុន្មានប៉ាក់ធ្វើជនឲ្យស្អាត។

ពុទ្ធភាសិត ៨–

បញ្ចជាគរតំសុត្តា បញ្ចសុត្តេសុជាគរា

បញ្ចភិរជមាទេតិ បញ្ចភិ បរិសុជ្ឈតិ

---

(១) សក្កាយទិដ្ឋិ, វិចិកិច្ឆា, សីលព្វតបរាមាស, កាមឆន្ទៈ, ព្យាបាទៈ ។

(២) រូបរាគៈ, អរូបរាគៈ, មានៈ, ឧទ្ធច្ចៈ, អវិជ្ជា ។

(៣) សទ្ធិន្ទ្រិយ, វីរិយិន្ទ្រិយ, សតិន្ទ្រិយ, សមាធិន្ទ្រិយ, បញ្ញិន្ទ្រិយ ។

(៥) រាគសង្គៈ, ទោសសង្គៈ, មោហសង្គៈ, មានសង្គៈ, ទិដ្ឋិសង្គៈ ។

និវរណៈ[១]ប្រាំជាគ្រឿងនាំលក់ អ្នកមិនទ្រមក់ធ្វើឲ្យលក់បាន ឥន្ទ្រីយ[២]ទាំងប្រាំគ្រឿងភ្ញាក់ឮាកស្វាន អ្នកមានសន្ដានកំពុង-ដេកលក់ ។

ជនតែងប្រទ្បាក់ដោយធមិលាមក ធុលីឬភក់និវរណៈប្រាំ តែងស្អាតព្រោះឥន្ទ្រីយប្រាំមុតមាំ គឺឥន្ទ្រីយប្រាំដែលបរិសុទ្ធ-ហើយ ។

៥ - អប្បដិវិទិសូត្រ ប្រែបទបព្យាវត

ទេវតាភាសិត ៩–

ជនណាមិនទាន់យល់ធម៌ច្បាស់ទេ, ជននោះតែងរេជឿលទ្ធិក្រៅ ទុកជាកាលគួរជននោះភ្ញាក់ទៅ ជននោះក៏នៅតែដេកមិនភ្ញាក់ ។

ពុទ្ធភាសិត ១០–

យេសំធម្មាសុប្បដិវិទិតា បរវាទេសុ ន នីយរេ
សម្ពុទ្ធាសម្មទញ្ញាយ ចរន្តិវិសមេសមំ ។

ជនណាដែលបានយល់ធម៌ច្បាស់ល្អ ជននោះបរិមិនជឿលទ្ធិ-ក្រៅ

---

(១) កាមច្ឆន្ទៈ, ព្យាបាទៈ, ថីនមិទ្ធៈ, ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចៈ, វិចិកិច្ឆា ។
(២) សទ្ធិន្ទ្រិយ, វីរិន្ទ្រិយ, សតិន្ទ្រិយ, សមាធិន្ទ្រិយ, បញ្ញិន្ទ្រិយ ។

ជននោះឈ្មោះថាភ្លាក់ខ្លួនឯងទៅ ឈ្មោះថាយល់ជ្រៅដឹងធម៌តាមគន់ ។

រមែងប្រព្រឹត្តធម៌ស្មើមិនអន់ ក្នុងលោកសន្និវាសមិនស្មើ ។

៦- សុសម្មុដ្ឋសូត្រ ប្រែបទបទ្យាវត

ទេវតាភាសិត ១១ -

ពួកជនណាភាន់ប្រឡំធម៌ពិត ជននោះប្រព្រឹត្តជឿលទ្ធិក្រៅ

ទុកជាកាលគួរជននោះភ្ញាក់ទៅ ជននោះក៏នៅតែដេកមិនភ្ញាក់ ។

ពុទ្ធភាសិត ១២ -

យេសំធម្មា អសម្មុដ្ឋា បរវាទេសុ ន នីយរេ
សម្ពុទ្ធាសម្មទញ្ញាយ ចរន្តិវិសមេ សមំ ។

ជនណាមិនភាន់ប្រឡំធម៌ពិត នោះមិនប្រព្រឹត្តជឿលទ្ធិក្រៅ

ជននោះឈ្មោះថាភ្ញាក់ខ្លួនឯងទៅ ឈ្មោះថាយល់ជ្រៅត្រាស់ដឹងតាមគន់ ។

រមែងប្រព្រឹត្តធម៌ស្មើមិនអន់ ក្នុងលោកសន្និវាសមិនស្មើ ។

៧-មានកាមសូត្រ ប្រែបទព្រហ្មគីត

ទេវតាភាសិត ១៣-

មានំបហាយ សុសមាហិតត្តោ

សុខេតសោសព្វ– ធិវិប្បមុត្តោ
ឯកោវអរញ្ញេ វិហារំអប្បមត្តោ
ស មច្ចុធេយ្យ ស្ស– តរេយ្យបារំ ។

អ្នកណៈមានៈបាន តាំងសន្តានចិត្តប្រពៃ
ឧបហារសមាធិថ្លៃ ចិត្តផូរផង់ល្អត្រចះ ។
បាកធម៌គ្រឿងសៅហ្មង ទាំងអស់ផងផុតស្រទះ
ម្នាក់ឯងព្រៃជាផ្ទះ លះស្រទះគិតសល់ឡើយ ។
អ្នកនោះនឹងបានឆ្លង វិដ្តសង្សារមានត្រើយ
កាត់បំណងមច្ចុហើយ ឆ្លងដល់ត្រើយនិព្វានហោង ។

៨– អរញ្ញសូត្រ ប្រែចរបស្យាវត

ទេវតាភាសិត១៤–

ព្រហ្មចារីភិក្ខុដែលនៅក្នុងព្រៃ ស្ងួតស្ងប់ប្រពៃរម្ងាប់ចិត្តបាន ឆាន់បាយតែម្តងពណ៌កាយកល្យាណ នៅផូរផង់បានតើដោយហេតុអ្វី ។

ពុទ្ធភាសិត ១៥–

អតីតំនានុសោចន្តិ នប្បជប្បន្តិនាគតំ
បច្ចុប្បន្នេន យាបេន្តិ តេនវណ្ណោបសីទតិ

អនាគតប្បជប្បាយ អតីតស្សានុសោចនា

ឯតេនពាលាសុស្សន្តិ នឡោវហរិតោលុតោ ។

ភិក្ខុនោះមិនមានចិត្តសោកស្តាយ របស់ទាំងឡាយកន្លងទៅ

ហើយ

គ្មានប្រាថ្នាទ្រព្យមិនទាន់មកឡើយ រស់នៅស្រួលហើយដោយ

ទ្រព្យបច្ចុប្បន្ន ។

បានជាពណ៌កាយថ្លរផង់មិនអន់ ពួកពាលរយពាន់តែងស្រ–

ពោននៅ

ដោយហេតុទាំងពីរនេះនាំឲ្យក្តៅ,ព្រោះប្រាថ្នាទៅរកទ្រព្យពុំមាន។

ព្រោះស្តាយរបស់កន្លងបាកស្មាន ដូចបបុះមានដើមពណ៌ខៀវ–

ស្រស់

ដែលត្រូវគេប្រូតដើមហោលទាំងអស់ ក៏ក្រៀមក្រញស់ដូច–

ពាលនោះឯង ។

៩ – នន្ទិសូត្រ ប្រែបទបប្បាវត

ទេវតាភាសិត១៦ –

អ្នកមានកូនតែងអរនឹងកូនពិត អ្នកមានគោចិត្តអរនឹងគោគេ

ឧបធិកិលេសទាំងឡាយជាអេ ញាំងចិត្តយើងគេឲ្យអរទូទៅ ។ អ្នកណាដែលគ្មានឧបធិមិនក្តៅ អ្នកនោះលោកហៅថាគ្មាន-ត្រេកអរ ។

ពុទ្ធភាសិត ១៧-

សោចតិ បុត្តេហិ បុត្តិមា គោមិកោ គោហិ តថេវ សោចតិ ឧបធីហិ នរស្ស សោចនា នហិ សោ សោចតិ យោ និរូបធិ

អ្នកមានកូនតែងសោកនឹងកូនពិត អ្នកមានគោចិត្តសោកស្តាយគោគេ

ដ្បិតធម៌ឧបធិ[1]ទាំងឡាយជាមេ ញាំងចិត្តយើងគេឲ្យសោយ-សោកបាន ។

លុះតែអ្នកណាឧបធិមិនមាន អ្នកនោះទើបបានមិនសោយ-សោកឡើយ ។

១០ នត្ថិបុត្តសមសូត្រ ប្រែប ទបប្បរិត

ទេវតាភាសិត ១៨-

សេចក្តីស្រឡាញ់ស្មើកូនមិនមាន ខាងឯធនធានគ្មានស្មើគោឡើយ

(១) ឧបធិ ៤ យ៉ាងគឺ កាមូបធិ ១ ខន្ធូបធិ ១ កិលេសូបធិ ១ អភិសង្ខារូបធិ ១

ពន្លឺព្រះអាទិត្យដែលរះឡើងហើយ គ្មានអ្វីស្មើឡើយក្នុងលោក-
ភ្លឺផុត ។

បណ្ដាស្រះទឹកមានតែស្រមុទ្រ នោះទើបធំផុតជាងគេក្នុងលោក។

ពុទ្ធភាសិត ១៩-

នត្ថិ អត្តសមំ បេមំ នត្ថិ ធញ្ញសមំ ធនំ
នត្ថិ បញ្ញាសមា អាភា វុដ្ឋិ វេ បរមា សរា ។

សេចក្ដីស្រឡាញ់ស្មើខ្លួនមិនមាន ខាងឯធនធានគ្មានអ្វីស្មើស្រូវ
ភ្លឺអ្វីពុំស្មើបញ្ញាយល់ត្រូវ ទឹកភ្លៀងធ្វើស្រូវជាស្រះធំផុត ។

១១- ខត្តិយសូត្រ ប្រែបទបញ្ហាវគ

ទេវតាភាសិត២១-

ជាតិក្សត្រប្រសើរជាងសត្វជើងពីរ, គោឬក្របីលើសសត្វជើងបួន
ប្រពន្ធក្មេងល្អជាងស្រីចាស់ខ្លួន, កូនច្បងតាមក្បួនប្រសើរជាងគេ

ពុទ្ធភាសិត ២១-

សម្ពុទ្ធោ ទិបទំ សេដ្ឋោ អាជានីយោ ចតុប្បទំ
សុស្សូសា សេដ្ឋា ភរិយានំ យោ ច បុត្តានមស្សវោ ។

ព្រះពុទ្ធប្រសើរជាងសត្វជើងពីរ អាជានេយ្យពិសីលើសសត្វ-
ជើងបួន

ប្រពន្ធស្តាប់ប្តីប្រសើរមាំមួន កូនស្តាប់ពាក្យឪពុកប្រសើរមែន-
ហោង ។

១២- ហិរិសូត្រ ប្រៀបទបញ្ញវត

ទេវតាភាសិត ២២-

បុរសលះបង់អំពើរអាក្រក់, សម្លាប់លួចធក់ដោយខ្មាស់អៀនបាន
នោះរកបានតិចក្នុងលោកក្រមាន បុរសកល្យាណយ៉ាងនោះ-
តិចណាស់ ។

ដូចជាសេះល្អគក់ស្កុតនឹងម្ជុល នោះក្រពេកណាស់ដែលមាន-
ក្នុងលោក ។

ពុទ្ធភាសិត ២៣-

ហិរិនិសេធោ តនុយា យេចរន្តិសទាសតា

អន្តំទុក្ខស្សបប្បុយ្យ ចរន្តិវិសមេសមំ ។

ពួកជនដែលមានសតិរាល់វេលា ប្រព្រឹត្តការពារអាក្រក់រករាន
ដោយក្តីអៀនខ្មាស់ឲ្យបានគ្រប់ប្រាណ នោះសឹងរកគ្មានដល់មាក់-
សោះឡើយ ។ ៍

លុះតែជនបានឆ្លងស្ពានដល់ត្រើយ ទីផុតទុក្ខហើយប្រព្រឹត្ត-
ធម៌ស្មើរ ។

ក្នុងលោកសន្និវាសប្រសើរ ដែលមិនមានស្មើរផ្ទៀឲ្យស្មើរបានឡើយ ។

១៣ – កុដិកាសូត្រ ប្រែបទបប្បវត

ទេវតាភាសិត ២៤–

ខ្ទមនៃព្រះអង្គមិនមានឬទេ សម្បុកដូចគេគ្មានទេឬអ្វី
ដំណរវង្សទ្រង់ក៏គ្មានដែរតើ ព្រះអង្គរួចពីចំណងហើយឬ ។

ពុទ្ធភាសិត ២៥–

តគ្ឃមេកុដិកានត្ថិ តគ្ឃនត្ថិកុលាវកា
តគ្ឃសន្តានកានត្ថិ តគ្ឃមុត្តោម្ហិ ពន្ធនា

ខ្ទមនៃតថាគតគ្មានសោះទេ សម្បុកដូចគេក៏គ្មានសោះដែរ
ដំណរវង្សទៀតក៏ផុតក្រសែ តថាគតរួចខ្សែចងប្រាកដហើយ ។

ទេវតាភាសិត២៦–

ទំពោលដៅអ្វីថាខ្ទមព្រះអង្គ ទំពោលដម្រង់អ្វីថាសម្បុក
ទំពោលដៅអ្វីតវង្សទៅមុខ ទំពោលដៅទុកអ្វីបង់ព្រះអង្គ ។

ពុទ្ធភាសិត ២៧–

អ្នកថាមាតាទុកដូចជាខ្ទម អ្នកថាភាណបម[១]ទុកជាសម្បុក
អ្នកពោលថាបុត្រតវង្សទៅមុខ ថាតណ្ហាទុកជាចំណងប្រាណ ។

---

(១) ប្រពន្ធដើម គឺប្រពន្ធទី១ ប្រពន្ធមានខាន់ស្លា មានចុះលិខិតផ្តេញ្ញា(អេតាស៊ីវិល)

ទេវតាភាសិត ២៨

ព្រះអង្គគ្មានទុក្ខមគ្មានទាំងសម្បុក គ្មានតរិង្ហទុកទៅមុខទៀត-
ឡើយ

ព្រះអង្គប្រាកបំណាងមែនហើយ ទ្រង់ផ្លង់ផល់ត្រើយនិញ្ញាន-
ស្រេបហោង ។

១៨– កិន្ទុខសូត្រ ប្រែបទបប្បរិត

ទេវតាភាសិត ២៩–

ជនឲ្យអ្វីឈ្មោះថាឲ្យកម្លាំង ឲ្យអ្វីសម្រាំងឈ្មោះថាឲ្យពណ៌មុខ
ឲ្យអ្វីឈ្មោះថាឲ្យសេចក្ដីសុខ ឲ្យអ្វីលោកទុកថាឲ្យទានភ្នែក ។
ជនណាឲ្យអ្វីហៅឲ្យគ្រប់បែបច ឲ្យនេះបំទ្បែកឈ្មោះថាឲ្យអ្វី
ខ្ញុំសូមព្រះអង្គទ្រង់សាមជិនស្រី មេត្តាប្រណីប្រាប់ខ្ញុំឲ្យទាន ។

ពុទ្ធភាសិត ៣០-

អន្នទោ ពលទោ ហោតិ វត្ថទោ ហោតិ វណ្ណទោ
យានទោ សុខទោ ហោតិ ទីបទោ ហោតិ ចក្ខុទោ ។
សោ ច សព្វទទោ ហោតិ យោ ទទាតិ ឧបស្សយំ
អមតន្ទទោ ច សោ ហោតិ យោ ធម្មមនុសាសតិ

ឲ្យបាយឈ្មោះថាឲ្យកម្លាំងកាយ ឲ្យសំពត់ទាំងឡាយហៅថា-
ឲ្យពណ៌មុខ

ឲ្យយានជំនិះហៅឲ្យក្ដីសុខ ឲ្យប្រទីបទុកដូចជាឲ្យភ្នែកៗ

អ្នកឲ្យទីនៅអាស្រ័យផ្ទែកៗ ឈ្មោះថាឲ្យប៉ែករបស់គ្រប់យ៉ាង

អ្នកប្រដៅធម៌នាំគេកសាង ទានសីលគ្រប់យ៉ាងហៅឲ្យនិព្វានៗ

១៥– វនរោបសូត្រ ប្រែបទបច្ឆាវត

ទេវតាភាសិត ៣១–

បុណ្យតែងចំរើនទាំងថ្ងៃទាំងយប់ ហូរមកមិនឈប់គ្រប់ៗវេលា

ដល់ជនពួកណាអ្នកម្នាស់សទ្ធា នឹងជនឈ្មោះថាតាំងនៅក្នុងធម៌

ឈ្មោះថាបរិបូណ៌ដោយសីលបវរ,ទៅកាន់ទីល្អគឺស្ថានសួរបានៗ

ពុទ្ធភាសិត ៣២–

អារាមរោបាវនរោបា យេជនាសេតុការកា
បបញ្ចឧទបានញ្ច យេទទន្តិ ឧបស្សយំ
តេសំទិវាចរត្តោច សទាបុញ្ញំបវឌ្ឍតិ
ធម្មដ្ឋាសីលសម្បន្នា តេជនាសគ្គគាមិនោ ។

ជនណាដាំសួនឈើមានផ្កាផ្លែ,ដាំសួនសុទ្ធតែឈើដែលមានម្លប់

សាងស្ពានសាងរោងទុកឲ្យគេឈប់ ឲ្យទានទឹកគ្រប់ជីកអណ្ដូង

ស្រះ ៗ

ជនណាឲ្យទីនៅអាស្រ័យ ។៤ បុណ្យតែងកើតបេះទាំងថ្ងៃទាំង-
យប់

កើតរាល់វេលាមិនដាច់គ្មានឈប់ បុណ្យហូរមកគ្រប់ដល់ជន-
នោះឯង ។

ជននោះឈ្មោះថាអ្នកបេះពាក់បែង បេះតាំងខ្លួនឯងស្ថិតនៅក្នុង
ធម៌

ឈ្មោះថាបរិបូណ៌ដោយសីលបរិ, ទៅកាន់ទីល្អគឺស្ថានសួរបាន។

១៦ – ជរាសូត្រ ប្រែបទបប្បាវត

ទេវតាភាសិត ៣៣–

អ្វីហ្ន៎ជាគុណអាចញ៉ាំងប្រយោជន៍ ច្រើនតិចដោយហេតុឲ្យ-
សំរេចបាន

ជរាបង្ហាស់ជរាគ្រប់ប្រាណ អ្វីបុគ្គលបានដំកល់ទុកហើយ ។

អាចញ៉ាំងប្រយោជន៍ជនឲ្យដល់ត្រើយ យ៉ាងធំពេកឡើយឲ្យ-
សំរេចបាន

អ្វីជាដួងកែវនៃជនគ្រប់ប្រាណ អ្វីចោរមិនមានលួចយកបាន–
ឡើយ ។

ពុទ្ធភាសិត ៣៤-

សីលំយាវជរាសាធុ សទ្ធាសាធុបតិដ្ឋិតា

បញ្ញានរានំរតនំ បុញ្ញំចោរេហិទូហរំ ។

សីលជាគុណជាតិអាចញ៉ាំងប្រយោជន៍ ច្រើនតិបដោយហោច-ឲ្យសំរេចបាន

ដរាបដល់ចាស់ជរាគ្រប់ប្រាណ, សទ្ធាជនបានដំកល់ទុកហើយៗ អាចញ៉ាំងប្រយោជន៍ជនឲ្យដល់ត្រើយ យ៉ាងធំពេកទ្បើយឲ្យ-សំរេចបាន

បញ្ញាជាដួងកែវជនគ្រប់ប្រាណ បុណ្យចោរមិនមានលួចយក-បានទ្បើយ ។

១៧- មិត្តសូត្រ ប្រែបទបប្បវត

ទេវតាភាសិត ៣៥-

អ្វីហ្ន៎ជាមិត្តអកដើរផ្លូវទៅ អ្វីជាមិត្តនៅកងផ្ទះនៃខ្លួន

អ្វីមិត្តកាលមានធុរៈម៉ាមួន អ្វីមិត្តតាមខ្លួនទៅកងភពមុខៗ

ពុទ្ធភាសិត ៣៦-

សត្ថោបសវតោមិត្តំ មាតាមិត្តំសកេឃរេ

សហាយោអត្ថជាតស្ស ហោតិមិត្តំបុនប្បុនំ

សយំកតានិបុញ្ញានិ តំមិត្តំសម្បរាយិកំ ។

បក្ខពួកជាមិត្តអ្នកដើរផ្លូវទៅ មាតាមិត្តនៅក្នុងផ្ទះនៃខ្លួន អ្នកមានចិត្តស្មើរជាមិត្តមាំមួន កាលធុរៈខ្លួនកើតឡើងម្តងៗ ។ បុណ្យខ្លួនធ្វើហើយជាមិត្តខ្លួនផង ទៅតាមបំណាង់ខ្លួនក្នុង–ភពមុខ ។

១៨– វត្ថុសូត្រ ប្រែបទបប្យវិត

ទេវតាភាសិត ៣៧–

អ្វីជាពំនាក់នៃមនុស្សគ្រប់គ្នា អ្វីក្នុងដែលជាសម្លាញ់ប្រសើរ សត្វអាចជីវិតក្នុងលោកនេះតើ រស់នៅទៅស្មើរអាស្រ័យនឹងអ្វី ។

ពុទ្ធភាសិត ៣៨–

បុត្តវត្ថុមនុស្សានំ ភរិយាបរមោសខា
វុដ្ឋីភូតា ឧបជីវន្តិ យេបាណាបថវីសិតា ។

កូនជាពំនាក់នៃមនុស្សគ្រប់គ្នា ឯភរិយាជាសម្លាញ់ប្រសើរ សត្វមានជីវិតក្នុងលោករស់ស្មើ រស់នៅប្រសើរអាស្រ័យទឹកភ្លៀង ។

១៩-បឋមជិនសូត្រ ប្រែបទបព្យាវត

ទេវតាភាសិត៣៩-

អ្វីហ្ន៎តែងញាំងបុរសឲ្យកើត អ្វីរបស់ធើតប្រុសតែងស្ទុះស្ទារ
អ្វីតែងអន្ទោលទៅក្នុងសង្សារ អ្វីជាមហាភ័យរបស់សត្វ ។

ពុទ្ធភាសិត ៤០-

តណ្ហា ជនេតិ បុរិសំ ចិត្តមស្ស វិធាវតិ
សត្តោ សំសារមាបាទិ ទុក្ខមស្ស មហព្ភយំ ។

តណ្ហាតែងញាំងបុរសឲ្យកើត ចិត្តបុរសធើតនោះតែងស្ទុះស្ទារ
សត្វតែងអន្ទោលទៅក្នុងសង្សារ ទុក្ខព្រាយជាមហាភ័យរបស់-
សត្វ ។

២០-ទុតិយសូត្រ ប្រែបទបព្យាវត

ទេវតាភាសិត ៤១-

អ្វីជាទីពឹងរបស់បុរស អ្វីជារបស់គ្រងបុរសនោះ
សត្វដែលត្រេកអរនឹងធម៌អ្វីស្មោះ ទើបរួចទុក្ខនោះទាំងអស់ទៅ-
បាន ។

ពុទ្ធភាសិត ៤២-

សទ្ធា ទុតិយា បុរិសស្ស ហោតិ បញ្ញា ចេនំ បសាសតិ

និព្វានាភិរតោបរេច្ចា សព្វទុក្ខា បមុច្ចតិ ។

សទ្ធាជាទីពីរនៃបុរស បញ្ញាជារបស់គ្រងបុរសនោះ សត្វត្រេកអរនឹងនិព្វានធម៌នោះ ទើបរួចទុក្ខនោះទាំងអស់ទៅបាន ។

២១– ពត្ថូនសូត្រ ប្រែបទបញ្ញាវត

ទេវតាភាសិត៤៣-

អ្វីជាគ្រឿងចងសត្វលោកទុកនៅ អ្វីគ្រឿងត្រេកទៅរបស់សត្វនោះ

ព្រោះលះបង់អ្វីបានដោយបំពោះ កាត់បំណងនោះទាំងអស់ទៅបាន ។

ពុទ្ធភាសិត ៤៤–

នន្ទិសម្ពន្ធនោលោកោ វិតក្កស្សវិចារណំ
តណ្ហាយ វិប្បហានេន សព្វំឆិន្ទតិពន្ធនំ ។

សេចក្តីរីករាយចងសត្វទុកនៅ វិតក្កៈគ្រឿងទៅរបស់សត្វនោះ ព្រោះលះតណ្ហាបានដោយបំពោះ កាត់បំណងនោះទាំងអស់ទៅបាន ។

២២ - ភិតសូត្រ ប្រែបទព្រហ្មគីត

ទេវតាភាសិត ៤៤-

ក្នុងលោកនេះគឺអ្នក ជនប្រុសស្រីខាបគ្រប់គ្នា
ទ្រង់ត្រាស់ជាមាតា មានមែកបែកបេញច្រើនណាស់
បពិត្រព្រះគោតម ព្រះអង្គមានបញ្ញាត្រាស់
ជនឃើញធម៌អ្វីច្បាស់ ទើបផុតភ័យក្នុងបរលោក ។

ពុទ្ធភាសិត ៤៥-

វាចំមនញ្ច- បណិធាយសម្មា
កាយេនបាបា- និ អកុព្វមានោ
ពហុន្នបានំ ឃរមាវសន្តោ
សទ្ធោមុទូសំ- វិភាគីវទញ្ញូ
ឯតេសុធម្មេ- សុ ឋិតោចតូសុ ។

អ្នកតាំងវាចាចិត្ត មិនប្រព្រឹត្តបាបដោយកាយ
គ្រប់គ្រងផ្ទះមានបាយ ទឹកទាំងឡាយច្រើនអនេក ។
ជាអ្នកមានសទ្ធា ចិត្តមេត្តាទន់ភ្លន់ពេក
បាយទឹកចែករំលែក ហើយចេះញែកនូវពាក្យពោល ។

ស្ថិតនៅក្នុងធម៌បួន(១) នឹងរូបខ្លួនព្រោះមានគោល
មិនភ័យកាលអន្ទោល ទៅកាន់បរលោកនោះឡើយ ។

២៣— កាមសូត្រ ប្រែចទបប្បរិត

ទេវតាភាសិត៤៦—

អ្វីប្រយោជន៍យើងមិនត្រូវឲ្យគេ អ្វីត្រូវវិះរមិនគួរលះបង់
អ្វីដែលល្អសាតគួរបេញផ្ទិតផ្ទង់ អ្វីគួរបង់កុំបញ្ចេញឡើយ ។

ពុទ្ធភាសិត ៤៧—

អត្តា(២)នំននទេបោសោ អត្តានំនបរិច្ចជេ
វាចំមុញ្ចេយ្យកល្យាណឹ បាបិកញ្ចនមោចយេ ។

ប្រុសប្រាជ្ញមិនត្រូវឲ្យប្រាណ(២)ទៅគេ មិនត្រូវលះរគិតដោយខ្លួនឯង
ពាក្យពិរោះត្រូវបេញឲ្យឮស្ទែង ពាក្យអាក្រក់ស្ដែងកុំបញ្ចេញ-ឡើយ ។

---

(១) ព្រហ្មវិហារ ៤ គឺមេត្តា, ករុណា, មុទិតា, ឧបេក្ខា ។

(២) អត្តស័ព្ទក្នុងទីនេះ ប្រែថាខ្លួនប្រាណ, ថាកំនិត, គឺមិនត្រូវលះការគិត មិនត្រូវប្រគល់គំនិតទៅគេទេ ឬមិនត្រូវប្រគល់ខ្លួនឲ្យគេទេព្រោះ .... ។

ព្រះសីហនុខ្មែរ www.

២៤– បាថេយ្យសូត្រ ប្រែបទបទ្យាវត

ទេវតាភាសិត ៤៨–

អ្វីតែងចងទុកស្បៀងគឺកុសល អ្វីដែលជាផលអាស្រ័យនៃភោគ
អ្វីតែងភើបទាញនរជនក្នុងលោក អ្វីជាប្រយោគសត្វលះក្រ–
បាន ។
សត្វកិលេសក្រាស់អ្វីជាប់សន្តាន, ដូចបក្សីមានជើងជាប់អន្ទាក់ ។

ពុទ្ធភាសិត ៤៩–

សទ្ធាពន្ធតិបាថេយ្យំ សិរិភោគានមាសយោ
ឥច្ឆានរំបរិកស្សតិ ឥច្ឆាលោកស្មិ ទុជ្ជហា
ឥច្ឆា ពន្ធា បុថូសត្តា បាសេន សកុណីយថា ។

សទ្ធាចងទុកស្បៀងគឺកុសល សិរីជាផលអាស្រ័យនៃភោគ
ក្តីប្រាថ្នាភើបនរជនក្នុងលោក តណ្ហាប្រយោគលះកម្របាន ។
កិលេសក្រាស់ព្រោះតណ្ហាជាប់ប្រាណ ដូចបក្សីមានជើងជាប់–
អន្ទាក់ ។

២៥– វិត្តសូត្រ ប្រែបទព្រហ្មគីត

ទេវតាភាសិត ៥០–

អ្វីហ្ន៎ដែលជាទ្រព្យ បុរសគាប់យ៉ាងឧត្តម

អ្វីដែលគេសន្សំ　　នាំឲ្យគេបានសុខ　　។
អ្វីដែលមានរស់ឆ្ងាញ់　　ជាងរស់ជាតផងនានា
ជនរស់នៅបែបណា　　ទើបឈ្មោះថារស់ប្រសើរ　　។

ពុទ្ធភាសិត ៥១-

សទ្ធីធវិត្តំ　　បុរិសស្ស សេដ្ឋំ
ធម្មោសុចិណ្ណោ　　សុខមាវហាតិ　　។
សច្ចំហវេសា-　　ធុតរំរសានំ
បញ្ញាជីវិំជី-　　វិតមាហុ សេដ្ឋំ　　។

សទ្ធានេះជាទ្រព្យ　　បុរសគាប់យ៉ាងឧត្ដម
ធម៌ដែលគេសន្សំ　　នាំឲ្យគេបានសុខ
ពាក្យសត្យមានរស់ឆ្ងាញ់　　គួរស្រឡាញ់គួរស្នេហា
ជនរស់ដោយបញ្ញា　　ទើបឈ្មោះថាប្រសើរហោង　　។

ទេវតាភាសិត និង ពុទ្ធភាសិត

ចប់ដោយសង្ខេប